

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Episcopi Cardinalis Albanensis,
Seraph. Doctoris Ecclesiae, Speculum Disciplinae, Et
Profectus Religiosorum: Libelli ad pietatem vtilissimi**

**Bernardus <de Bessa>
Bonaventura <Heiliger>**

Antverpiæ, 1591

De disciplina circa cordis informationem, & primò de oratione. Cap. XII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53148](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53148)

exercitationem, ad quam diuinum spectat officium. Tertio, circa exercitationem operis, ad quam spectat altaris ministerium.

*De disciplina circa cordis informationem,
& primò de oratione.*

CAP. XII.

INSTENT orationi feruenter: non solum Rom. 12, 12
in oratorio, verum etiam vbicunque fuerint, 1. Cor. 3, 17
cum ipsi sint templum Dei: aut certè in lectis
occultè, ac sine perceptibili sibilo. Quippe tanto securior, quanto secretior existit oratio. Et Bern. in Speculo monac.
quasi capitulum sibi metipsis tenentes, in quo proficiant vel deficient, quotidiana secum discussione perquirant. De vocatione sua, & innumeris beneficijs Saluatoris, gratias ei debitas, tota mentis deuotione soluentes: quod inchoauerunt bonum, ab eo perfici instantissima S. Bened. in prologo reg.
oratione deposcant. Nec solum pro se, verum etiam pro alijs tam viuis quam mortuis orent: & quasi quoddam memento sibi constituent. Orandi modus. Basil. ita orandum docet lib. constit. monast. c. 2.
Poterit oraturus primò de laude Dei incipere: hinc impensa sibi beneficia memorare: deinde necessitates quas patitur & defectus exponere: postremò humiliter postulare. Ordo tamen & modus, quem Spiritus sanctus suggerit, est seruandus in oratione, & qui affectui magis sapit. Ad orandi studium meditatio prouocat & informat. Hugo dicit, Sic orationi sancta meditatio necessaria est, vt omnino perfecta esse oratio nequeat, si eam meditatio non comitetur aut præcedat. Nam & hi, qui mala sua considerare negligunt, aut nihil petendo facilè per ignorantiam falluntur, aut certè minus quam oportet dignè petendo, per desidiam tepescunt. Quanto homo magis mala sua intelligit,

C

telligit,

telligit, tanto ampliùs suspirat & gemit. Primum ergo necesse est, vt si prudēt̄er & vtiliter Deū orare volumus, animum nostrū iugi meditatione exerceamus. Et in consideratione miserix nostræ discamus, quid nobis necesse sit petere; & in consideratione misericordiæ Dei nostri, quo desiderio debeamus postulare.] Istis duabus alis, scilicet miseriam hominis, & misericordia Dei Redemptoris, oratio subleuatur.] Sit autem semper deuota, quæ oportunitate iuuetur, frequentia foueatur. Deuotionem intentio, diligentia, puritas & affectio probant. Tota mentis intentio, à curis exterioribus reuocata, orationis vigilantix est applicanda: ne aliquid aliud præter id solum quod precatur, animus cogitet. Vnde Isidorus, Non est labiorum, sed cordis oratio.] Dum orant, sic semet ipsos considerent, tamquā præsentatos Domino maiestatis. Negligentes autem orationes, nec ab ipso homine impetrare valent, quod volunt.] Et non in multiloquio, sed in puritate cordis & compunctione lachrymarum, nos exaudiri sciamus. Et ideo breuis debet esse & pura oratio, nisi fortè ex affectu inspirationis diuine gratiæ protendatur. Quanto verò timore, feruore, & reuerentia sit Domino supplicandum, insinuauit, qui docuit nunquam sine gemitu esse orandum. Oportunitas loci & temporis, quietis, motuum interiorum, dispositæ affectionis & otij ad orandum non transeat otiosa. Qui oportunitatem deserit, oportunitas eum fugit. Isidorus, Oratio priuatis locis opportunius funditur, cum Deo tantum teste depromitur.] Proderit ergo aliquando ad obtinendam compunctionem, si ita semoti fuerint, vt puras manus ad cælum leuando, etiam suam interdum audiāt vocem. Nonnunquam etiam ad subleuandam intentionem, in cælum suspiciant:

Oratio
duabus
alis suble-
uatur.
ex Hugone
vbi supra.

Isidor. de
summo bo-
no lib. 3. c.
7. sent. 4.

Isidor. li. 3.
de sum. bo-
no. c. 7.
sent. 2.
s. Bened.
reg. c. 20.
Oratio
breuis sit
& pura.

Isidor. de
sum. bono.
lib. 3. c. 7.
sent. 5.

Isidor. vbi
sup. sen. 37.
Orationi
deseruit
locus se-
cretior.

ciant: ut corpus pariter & animus tendatur ad
 Dominum; & ibi sit cor ubi est thesaurus suus Mat. 6, 21
 Dominus Iesus Christus. Cæterum manè & Manè &
 vesperè, tempus est orationis oportunum: quod vesperè
 penitus peculiari vacuum oratione si vacat, orandum.
 culpabiliter præteritur. Maxime autem cum Bern. serm.
 profundum nocturnus sopor indicit silètium, 86. in Cæs.
 tunc planè liberior erit puriorque oratio, nullo in med.
 tunc turbata clamore, nulla aspicientis laude
 tentata.] Sic mentis tranquillitas, & quædam
 spontanea quandoque animi promptitudo,
 imò inspiratio quæ se offert, otiique libertas
 non innoxie negliguntur: quæ etiam si desie-
 rint, labore sunt quodam ac studio comparan-
 da, psalmodum, hymnorum, sanctarum medi-
 tationum, & genuflexionis instantia, deuotio-
 nis est spiritus excitandus. Otium si desit, sicut
 ad cibum corporis, ita quoque ad refectionem
 animæ est vendicandum. Sicut enim carnali- Oratio
 bus cibis alitur homo exterior, sic deuotis ora- pascit ho-
 tionibus homo interior pascitur & nutritur. minem
 Porro deuotus quisque vix oportunitate frau- interiore,
 datur: Deum enim quem ex animo quærit,
 vbique inuocans inuenit. Ignauus autem & te-
 pidus, nec in ipso valet oratorio, orandi affe-
 ctum inuenire. Luc. 7, 38
 Plorat in cõuiuio Magdalena,
 nec etiam præsentia eam impedit cõuiuiarum:
 In ipso autem templo desipit ipse Pharisæus. Luc. 18, 12
 Est autem frequenter orandum: quia oratio est Frequenter
 hostis flagellum, peccatoris subsidium, proxi- orandum.
 mi solatium, Dei sacrificium. Frequens oratio, Isidor. l. 3.
 vitiorum impugnationem extinguit.] In ora- de sum. 60.
 tione datur voluntas bona. Oratio frequenta- cap. 7.
 ta est munitio animæ. Quamobrem post ho- sent. 8.
 ras canonicas, antequam oratorium exeant,
 aliquid laudis vel orationis gratuitum Deo
 munusculum offerant, quem frequenter per
 negligentiam in officij debiti exhibitione of-
 fende-

36 S. BON. SPEC. DISCIP.
fenderunt. Assuescant huic consuetudini sanctæ frequenter insistere & constanter, motusque animi refugos discant Deo vel paululum applicare.

De lectione.

CAP. XIII.

LECTIONIBVS quoque diuinis est anima nutrienda: idcirco illis qui primò circa diuinum officium addiscendum (prout infra dicetur) extiterint, diligenter per instructionem imbuendi, scriptura est aliqua ex sacra pagina, ad morum informacionem conueniens prouidenda, potiùs spiritualis consolationis habenda, quàm studij gratia. Nouorum studium fratrum, in orationis instantia, in diuini exercitio officij, & fratrum obsequijs maximè debet esse. In lectione itaque, si qua sibi permitti contigerit, non magis quærant scientiam quàm saporem. Hauriendus est sæpè de lectionis serie affectus, & formanda inde oratio, quæ lectionem nonnunquam interrumpat: hoc enim modo diuina lectio lecta confert intelligentiã salutarẽ. Et scientia quæ pro virtute despicitur, per virtutẽ postmodum meliùs inuenitur. Certis autem horis, certæ lectioni vacandum est. Fortuita lectio & quasi casu reperita non ædificat: sed reddit instabilem animam. Ceptis est ingenis immorandum, & assuefaciendus est animus. Fastidientis est stomachi multa degustare. De quotidiana lectione, aliquid quotidie in ventrem memoriæ dimittendum est, quod fideiùs digeratur, & sursum reuocatum crebriùs ruminetur: quod proposito conueniat, quod intentioni proficiat, quod detineat animum, vt aliena cogitare non libeat.]

De

*Delectio-
ne est ora-
tio formã-
da.*

*Ex Ber. de
vita solita-
ria ad frat.
de monte
Dei, ante
sued.*

*Item Hugo
à S. Victor.
no. 2. instit.
mon. c. 8. de
instit. no-
mit.*